

Шилепницький П.І.

СЕГМЕНТАЦІЯ РИНКУ МЕДИЧНИХ ПОСЛУГ В ОХОРОНІ ЗДОРОВ'Я

*Кафедра соціальної медицини та організації охорони здоров'я
Вищий державний навчальний заклад України
«Буковинський державний медичний університет»*

Сутність сучасного періоду реформування вітчизняної системи охорони здоров'я, поряд з іншими, характеризується об'єктивними умовами, при яких медична послуга стає товаром, а відносини виробників і споживачів медичних послуг (зокрема, лікаря і пацієнта) визначаються як маркетингові з переважанням ролі пацієнта. Частина специфічних потреб в медичній допомозі, набуваючи маркетингової сутності попиту, породжує ринок здоров'я з його цільовими функціями і відповідними медичними пропозиціями та діями.

Метою нашого дослідження було проаналізувати методичні підходи щодо визначення специфічності сегментації ринку медичних послуг в лікувально-профілактичних закладах (ЛПЗ), а також вибір програм лікарських дій для кожного сегменту з урахуванням індивідуальності пацієнта.

Дослідження показало, що якогось єдиного методу сегментації ринку медичних послуг не існує. Тому необхідно випробувати варіанти сегментування на основі різних змінних параметрів, одного чи декількох відразу, для пошуку найбільш якісного підходу до розгляду структури такого ринку. Виходячи з реального розширення суспільства необхідно визначити підходи до специфічності ринку медичних послуг, його сегментації, особливо щодо питань характеристики виробничих відносин у цих сегментах. Прошарком реалізації маркетингових взаємовідносин у медицині стають певні сегменти ринку медичних послуг. Об'єктивно у діяльності лікувально-профілактичних установ відбувся процес класифікації пацієнтів на групи із різними потребами. За результатами сегментації ЛПЗ повинен прийняти одне з трьох альтернативних рішень за ступенем охоплення ринку: цільовий чи концентрований маркетинг – робота на один вибраний сегмент; множинна сегментація – робота на декількох сегментах (диференційований маркетинг медичних послуг); масовий або недиференційований маркетинг. Саме такі критерії, поряд з деякими іншими, визначають сегментацію ринку медичних послуг у маркетингових системах, тобто специфікацію медичних технологій і медичних процедур, задовольняють певний попит пацієнта (клієнта), об'єктивно і закономірно орієнтують на потенційних споживачів певного сегмента ринку.

Таким чином, маркетингові системи охорони здоров'я, що спираються на об'єктивні економічні закони характеризуються певними сегментами ринку. Сегментація ринку медичних послуг дозволяє надати медичну допомогу (задовольнити конкретний попит) з урахуванням індивідуальності пацієнта.

Юрнюк С.В., Сенюк Б.П.*, Борейко Л.Д.**

ПРАВА ЛЮДИНИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ПСИХІЧНОГО ЗДОРОВ'Я

*Кафедра судової медицини та медичного правознавства,
Кафедра пропедевтики внутрішніх хвороб*,
Кафедра догляду за хворими та вищої медсестринської освіти**
Вищий державний навчальний заклад України
«Буковинський державний медичний університет»*

Ідеологічною основою формування сучасного громадянського суспільства в Україні є державне визнання та реалізація прав людини і громадянина. Важливою частиною цих прав є права пацієнта, який звернувся до медичного працівника чи закладу охорони здоров'я за медичною допомогою. Всі пацієнти, які отримують медичну допомогу, користуються загальними правами пацієнтів. Однак, існує певний перелік прав пацієнтів, яким безпосередньо надається певний вид медичної допомоги та/або здійснюється напрям медичної діяльності, зокрема, психіатрія, трансплантологія, імунопрофілактика, попередження розповсюдження туберкульозу і захворювань ВІЛ-інфекцією, клінічні випробування лікарських засобів. Права людини у сфері охорони психічного здоров'я належить до тих напрямів медичної діяльності, які найбільш актуальні з позицій правового регулювання. Специфіка даних напрямів медичних послуг стає основою прийняття норм права, що адекватно відображають правовий статус осіб, які отримують такого виду медичну допомогу.

Метою нашого дослідження є аналіз прав пацієнтів у галузі надання психіатричної допомоги. Як зазначається, права людини у галузі охорони здоров'я можуть мати відношення як до здорових людей, які не потребують медичної допомоги, так і до осіб, які мають певне захворювання, що зумовлює їх звернення до закладів охорони здоров'я. Іншими словами, ці права є у громадян завжди, незалежно від факту наявності або відсутності захворювання і звернення до лікувально-профілактичних закладів.

Відповідно до статті 25 Закону України "Про психіатричну допомогу" (2000) особи, яким надається психіатрична допомога, мають право на: поважливе і гуманне ставлення до них, що виключає приниження честі й гідності людини; отримання інформації про свої права, пов'язані з наданням психіатричної допомоги; одержання психіатричної та соціальної допомоги в умовах, що відповідають вимогам санітарного законодавства; відмову від надання психіатричної допомоги, за винятком випадків її надання в примусовому порядку, передбаченому законом; усі види медико-санітарної допомоги (у тому числі санаторно-курортне лікування) за медичними показаннями; одержання психіатричної допомоги в найменш обмежених, відповідно до їх психічного стану, умовах, якщо можливо, за місцем проживання цих осіб, членів їх сім'ї, інших родичів або законних представників; утримання в психіатричному закладі лише протягом строку, необхідного для обстеження та лікування; попередню згоду або відмову в будь-який час від застосування нових методів